

UNIVERSITETET I OSLO

Riksantikvaren
Postboks 1483 Vika
0116 OSLO

Dato: 10.06.2025
Deres ref.: 25/01130-5
Vår ref.: 2025/95787 LARGRO

Høringsuttalelse - forslag til bevaringsstrategi for næringer og industriers kulturmiljø

Kulturhistorisk museum viser til oversendte høringsutkast av 28. april 2025 og takker for muligheten til å komme med tilbakemeldinger på Bevaringsstrategi for næringer og industriers kulturmiljø. Vårt innspill vil i hovedsak sette søkelys på det arkeologiske kulturminnevernet.

Den arkeologiske kunnskapsproduksjonen blir nevnt i flere sammenhenger i denne bevaringsstrategien, noe vi ser på som positivt. Vi har derfor kun noe få merknader til denne bevaringsstrategien.

Strategien legger vekt på at det er mange kunnskapshull når det gjelder næringer og industriers kulturmiljøer, både fra nyere tid og forhistorisk tid. Vi slutter oss selvsagt til at universitetsmuseene er viktige aktører for å frambringe ny kunnskap, men vil samtidig peke på at det allerede finnes mye kunnskap som kan samles og aktivt bringes inn i bevaringsarbeidet.

Bevaringsstrategien nevner flere aktuelle næringer der arkeologien vil bidra til å belyse tidsdybden for ulike næringer. Begrepet «mangesysleri» er velegnet for aktiviteter i forhistorien som for eksempel jernutvinning, smiing, bryneproduksjon, bearbeiding av ull og lær til klær, sko osv. Generelt kan det sies at disse aktivitetene foregikk på gårdene i jernalder, mens det i løpet av vikingtid og middelalder ble mer spesialisering. Disse «sysleriene» videreføres og oppstår i ulike former eller avarter som større eller mindre næringer gjennom nyere tid. Håndverkskunnskapen som ligger bak mange av disse syslene inngår også som immateriell kulturarv. Vi ser at interessen for kunnskap knyttet til tradisjonshåndverk og matstell øker i omfang.

Arkeologiens lange tidsdybde kan bidra med kunnskap om sammenhenger mellom teknologisk endring og samfunnsforhold. Teknologi/håndverk handler ikke kun om stadig

lineær utvikling, men om hvordan ulike næringer tilpasser seg, er kreative og motstandsdyktige i møte med ulike tider, steder og samfunnsforhold. Her ligger det store muligheter for å oppnå større lokal bevissthet om sammenhenger og tidsdybde for oppkomsten av hjørnesteinsbedriften eller småindustrien på stedet. Bevaringsstrategien bør derfor i større grad vektlegge formidlingsperspektivet, - hvordan skal kunnskapen komme fram til de som bor på stedet? Kulturhistorisk museum understreker at formidling av kunnskap om kulturminner er et premiss i bevaringsarbeidet, og som vil bidra til identitet og tilhørighet.

Det blir også i denne bevaringsstrategien, som i de andre strategiene, en utfordring å realisere mulighetene som beskrives. Vi ser fram til handlingsplaner som kan konkretisere dette, og hvor kunnskapen ved universitetsmuseene også tas i bruk.

Med hilsen

Marianne Moen

seksjonsleder

Lars Groseth

avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter.

Saksbehandler:

Lars Groseth